

en plichten kennen wil, moet weten dat de verzameling compleet is.

Van daar dit supplement, hetwelk 12 nummers bevat, waaronder de voornaamste zijn de maatregelen tot afwering der pest en de wijziging in de epidemie-wet, waardoor mazelen werd geschrapt en pest opgenomen.

De grootste ruimte wordt ingenomen door de internationale sanitaire conventie.

Deze verzameling van de wetten en voorschriften betreffende de geneeskunde en hun uitoefening verdient des te meer waardeering bij de geneeskundigen, nu door de uitgave van het supplement de noodige waarborg tegen verouderen d. i. in dit geval incompleet raken is gegeven.

M. STRAUB.

INGEZONDEN.

Geachte Redactie!

Ter aanvulling van het belangwekkende opstel van Dr. K. PRINS over „De ligatuur vóór AMBROISE PARÉ”, wensch ik uit de *Cirurgie* van JAN YPERMAN een plaats mede te deelen, die op de onderbinding van aderen en arteriën betrekking heeft. Voor YPERMAN, die omstreeks 1300 in West-Vlaanderen leefde, gold de onderbinding als het zekerste bloedstelpend middel. Terwijl hij de styptica zeer nauwkeurig beschrijft, spreekt hij van de onderbinding als van een middel dat algemeen bekend was en aangewend werd: „Daer „bi soe seg ic hu eist dat sake dat eene adere es die ghi niet stremme moght „met pulver ende datter toe behoert soe onder stectse met eener naylde daer „in es eenen ghetwinden draet ende ghewast ende dat aldus 3 cante ende „deese nalde stect onder die heinde van der aderen ende cnoeptse wel ende „vaste met eenen starken drade ende wacht dat ghi die adere niet nestect „metter naelde.

„Ofte hebbet een ysere plat met eenen gaethin aldus ghemaect in deser „vormen (*hieronder een figuur*) ende men sal bernen die monde van der aderen „ende doen crempen sonderlinge. Ende wacht van den zeenuwen ende van „den arterien soe is men sculdigh te broieren soe datter scorsse op si ende „maer dan simple aderen, ende weder dien dat die aderen ofte die arterien „syn groet, soe esmen sculdich te broyerene. Nogtan est vreesse te broyerene „want alse dien brant vallet soe werden si weder bloedende.

„Waer bi die sekerste cuere van bloet te stelpene dats men die adere ofte „die arterie verbinde daer na alsoet voerseit es in . + . manieren, soe mach- „men stremmen bloet: *Derste* es dat men die adere houde soe lange dat dat „bloet versterke ende het becomt in den mont van den aderen ofte arterien „ende dat men dat let vercou daer de wonde stoet. *Dat andere* es met pul- „vere ende met hasen hare ende datter toe behoert alsoet vorseit es. *Dat „derde* es met viere ofte met brant; ofte met medicinen die seer heeten. *Dat vierde* dat es *metten verbindene aderen ofte arterien, ofte onderstekenen ofte ver-*

„*drayen alsoet voerscreven es*”. (C. BROECKX, *La Chirurgie de Maître JEHAN YPERMAN*, Anvers 1868, pp. 49—50).

Antwerpen, 28 Nov. 1900.

Dr. G. SCHAMELHOUT.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

MANCHESTER. — Vergiftig bier. Onder de armere bevolking van Manchester en Salford heeft zich gedurende eenigen tijd een ware epidemie van periphere neuritis vertoond, die in het eerst aan alcohol werd toegeschreven, maar wegens haar uitgebreid optreden tot nader onderzoek van spijzen en dranken dwong, en nu bleek in het gangbare bier *arsenik* in gemakkelijk aantoonbare hoeveelheid aanwezig te zijn. De rapporten over dit onderzoek komen voor in *the Lancet* van 1 December. Nader bleek, dat de bron van het vergif was de *invertsuiker*, die in plaats van mout gebruikt wordt, minder tot kostenbesparing dan wegens gemakken die zij boven de mout biedt, terwijl het bier een aangenamer voorkomen heeft en lichter is. En in de invertsuiker komt het arsenik niet uit de stijfsel of de rietsuiker, die voor de bereiding dient, maar uit het zwavelzuur, waarmede de inversie bewerkt wordt, en dat van arsenikhoudende pyriten afkomstig kan zijn. In den laatsten tijd moet veel invertsuiker uit Amerika zijn ingevoerd. *The Lancet* dringt aan op een degelijk onderzoek van staatswege, en op maatregelen tot voorkoming van herhaling van zulke gebeurtenissen.

BERLIJN. — Woningnood. Dr. SCHWALBE, van het Statistisch Bureau te Berlijn, berekent, dat tengevolge van den toevloed der landelijke bevolking naar de hoofdsteden, juist door personen met een gering inkomen (600—1200 Mk.) een vierde gedeelte van hun inkomsten voor een woning moet worden besteed. Een gevolg daarvan is, dat talloze menschen zonder vaste woning zijn: te Berlijn 772 van de 10.000 mannen en 392 van 10.000 vrouwen, tezamen niet minder dan 100 000 inwoners. Het samenwonen van groote gezinnen met hun commensalen in kleine ruimten werkt even slecht op de zedelijkheid als op de gezondheid. De kindersterfte is in de armste buurten zesmaal zoo groot als in de rijkste. *The Lancet* vreest, dat het bijeen-trekken der bevolking naar de middelpunten der nijverheid een toestand van verwildering op zedelijk en verstandelijk gebied zal teweeg brengen.

— **Een merkwaardig tijdschrift** is de pas opgerichte *Neue medicijnische Presse*, die zich in de eerste plaats beschikbaar stelt als *Salon des Refusés*, door alles te doen verschijnen wat den arts op wetenschappelijk, maatschappelijk of algemeen menschelijk gebied belang inboezemt, en toch om deze of gene reden geen plaats kan vinden in de bestaande tijdschriften. En in de tweede plaats is het abonnement aanlokkelijk gemaakt door wetenschappelijke prijsraadsels. Er zijn 6 geldprijzen van 50—300 Mk. en 24 instrumenten of toestellen uitgelooft voor het kraken van het volgende nootje: